Hälso- och sjukvårdsnämnden

FÖRSLAG TILL BESLUT
2020-01-28

Socialdemokraterna
FRAMTIDSPARTIET

Ärende 9
HSN 2019-0945

Förslag till beslut gällande genomförandeplan för primärvårdsstrategi

Socialdemokraterna välkomnar en hel del av de förslag som ingår i genomförandeplanen för primärvårdsstrategin 2019 – 2025 och noterar att flera utav de förslag som vi under lång tid lyfts inkluderas i strategin. Primärvården i Region Stockholm har under en lång tid varit underfinansierad och trots ambitioner om en utbyggd nära vård så har primärvårdens andel av sjukvårdens resurser i stort stått still mellan 2006 – 2017. Att det i genomförandeplanen markeras att primärvårdens resurser behöver öka över tid är därför mycket välkommet. Vidare ställer vi oss positiva till en rad förslag såsom en utredning kring en sammanslagning av vårdval, förtydligande av rätten till en fast läkarkontakt och fokus på mer verksamhetsnära forskning.

Såväl tillgängligheten, som kontinuiteten och jämlikheten i den nära vården behöver stärkas. Detta är däremot omöjligt utan en överföring av såväl ekonomiska som personella resurser till primärvården. Trots detta noterar vi att genomförandeplanen anger att de förslagna åtgärderna i möjligaste mån ska kunna genomföras inom nuvarande ekonomiska ramar för primärvården. Vidare konstaterar vi att den i år föreslagna uppräkningen av resurser till primärvården enligt representanter för allmänläkarna inte kommer täcka ökade kostnader för hyror och löner vilket i praktiken kan innebära nedskärningar inom primärvården. I hälso- och sjukvårdsnämndens verksamhetsplan för 2020 framgick det även att husläkarmottagningens kärnverksamhet faktiskt ges minskade resurser i år. Socialdemokraterna menar istället att det behövs ökade resurser till den nära vården om en omställning ska vara möjlig.

Ska varje invånare ges tillgång till en fast läkarkontakt som i sin tur ges en rimlig arbetsbörda behöver utbildningstakten av framtida specialister i allmänmedicin men även andra professioner öka. Införandet av ett mål med ett ökat antal ST-läkare i allmänmedicin är positivt men vi menar att detta mål måste föregås av en behovsanalys där en ökad bemanning och en rimlig arbetsmiljö är vägledande. För att kompetensförsörjningen inte ska vara ett hinder i omställningen till en nära vård föreslår vi därför ökade satsningar

på utbildning.

Socialdemokraterna har länge pekat på att dagens ersättningssystem till husläkarmottagningarna i för hög utsträckning präglas av detaljstyrning och ett produktionsfokus som riskerar uppmuntra till att maximera antalet besök snarare än att låta professionens bedömning stå i centrum. Därför välkomnar vi att ersättningssystemet ska ses över med en uttalad ambition om minskad detaljstyrning. Vi ser även gärna att ersättningsystemet utvecklas i linje med de förslag om nationella principer som redovisas i den statliga utredningen ”*Digifysiskt vårdval – tillgänglig primärvård baserad på behov och kontinuitet”*. Detta inkluderar en högre andel fast ersättning och en ökad viktning utifrån förväntade vårdbehov utifrån till exempel Care Need Index.

För att öka jämlikheten i vården har vi länge förespråkat en kartläggning av hur vårdbehoven förhåller sig till vårdkonsumtionen i olika delar av länet. Etableringsguiden är här ett viktigt första steg men vi anser att det krävs kraftfullare åtgärder för att säkerställa en jämlik tillgång till hälso- och sjukvård som är förenlig med hälso- och sjukvårdslagens behovsprincip. Dels behöver Stockholms läns sjukvårdsområde (SLSO) ges ekonomiska förutsättningar och ett tydligt mandat att säkerställa en jämlik etablering av mottagningar. De senaste årens ökade vinstkrav som innebär omkring 30 miljoner kronor i minskade resurser för primärvården inom SLSO är därför särskilt problematiska. Vi menar även att regionen bör utreda införandet av geografiskt indelade vårdval med särskilt gynnsamma ersättningsvillkor i områden med en underetablering av vård.

Trots att majoriteten av besöken i vården sker inom primärvården är forskningen inom den nära vården mycket eftersatt. Att genomförandeplanen lyfter behovet av en förändrad struktur för fördelning av regionens forskningsmedel är därför positivt men det är av största vikt att detta även leder till en reell förändring. Att förbättra förutsättningarna för de åtta akademiska vårdcentralerna är även särskilt viktigt för att öka inslaget av forskning och utveckling i primärvården.

Att husläkarmottagningarnas samverkansansvar i det geografiska närområdet med vård- och omsorgsgivare förtydligas är välkommet. Socialdemokraterna menar däremot att husläkarmottagningarnas förutsättningar för såväl samverkan, hälsofrämjande insatser och uppsökande arbete i det geografiska närområdet behöver stärkas. Detta kan ske genom ett återinförande av områdesansvaret. Områdesansvaret ska även innebära utökade resurser så att husläkarmottagningen ges reella förutsättningar att uppfylla uppdraget. Områdesansvaret ska dessutom

innebära ansvar för alla de patienter i närområdet som av någon anledning inte valt att lista sig på en husläkarmottagning. Dessa utgör idag drygt 200 000 stycken i Region Stockholm.

Vidare ser vi att genomförandeplanen saknar tillräckliga förslag för att intensifiera det hälsofrämjande arbetet samt för att garantera vårdpersonalens fortbildning. Mot bakgrund av detta föreslår vi att införandet av regelbundna hälsosamtal samt en fortbildningsgaranti för att upprätthålla den medicinska kvaliteten ska ingå i primärvårdsstrategin.

Sammanfattningsvis menar vi att genomförandeplanen innehåller många viktiga förslag som skulle innebära en ambitionshöjning för primärvården. Då genomförandeplanen samtidigt anger att åtgärderna ska ske inom ramen för nuvarande budgetramar riskerar primärvården emellertid ges utökade uppgifter samtidigt som resurserna inte ökar i motsvarande takt. Detta skulle leda till en än mer pressad arbetssituation inom primärvården med en stor risk för personalflykt. Det skulle i sin tur vara ett stort hinder för omställningen till en god och nära vård. Vi menar även att de bristande förutsättningarna för egen regi-verksamheten med krav på nedskärningar kommer försvåra omställningen ytterligare. Med anledning av att en plan för omfördelning av resurser till primärvården saknas i genomförandeplanen menar vi att hälso- och sjukvårdsnämnden bör återremittera ärendet. Vi föreslår därför att hälso- och sjukvårdsdirektören ska återkomma med ett nytt förslag där det tydligt framgår att en resursomfördelning till primärvården behöver ske. En utredning kring hur resursomfördelningen kan säkras bör även inkluderas i genomförandeplanen.

Mot bakgrund av ovanstående föreslår vi hälso- och sjukvårdsnämndens ledarmöten besluta:

att återremittera ärendet och ge hälso- och sjukvårdsdirektören i uppdrag att återkomma med ett reviderat förslag på genomförandeplan där behovet av resursomfördelning till primärvården slås fast samt där en utredning kring omfördelning av resurser från vårdvalen inom specialistvården inkluderas i de föreslagna åtgärderna.

att hälso- och sjukvårdsdirektören rekommenderar regionstyrelsen att anta en plan för hur den offentliga vården inom Stockholms läns sjukvårdsområde (SLSO) kan stärkas och att detta inkluderas som en åtgärd när genomförandeplanen för primärvårdsstrategin åter presenteras för nämnden.

Om ovanstående att-satser faller föreslår vi hälso- och sjukvårdsnämndens ledarmöten besluta:

att hälso- och sjukvårdsdirektören ges i uppdrag att utreda hur resurser kan omfördelas från till exempel vårdvalen inom specialistvården till primärvården.

att hälso- och sjukvårdsdirektören ges i uppdrag att utreda vilka fler vårdval och kompetenser som bör ingå i husläkarmottagningarnas uppdrag samt inrättandet av fler akademiska specialistcentrum som ett alternativ till att flytta ut vård från akutsjukhusen genom vårdval.

att hälso- och sjukvårdsdirektören ges i uppdrag att utreda primärvårdens kompetensförsörjningsbehov utifrån ambitionen att åstadkomma en ökad bemanning och rimlig arbetssituation för personalen samt återkomma till nämnden med ett nytt förslag på utbildningsmål gällande ST-läkare i allmänmedicin.

att hälso- och sjukvårdsdirektören ges i uppdrag att tillföra 75 miljoner kronor till ett kompetens- och utbildningspaket för hela vården i enlighet med Socialdemokraternas budgetförslag, särskilt fokus ska ligga på att öka antalet ST-platser för specialister i allmänmedicin samt möjliggöra betald specialistutbildning för sjuksköterskor inom primärvården.

att hälso- och sjukvårdsdirektören ges i uppdrag att återkommande ta fram analyser för hur vårdutbudet och den faktiska vårdkonsumtionen förhåller sig till det förväntade vårdbehovet i olika geografiska områden i länet.

att hälso- och sjukvårdsdirektören ges i uppdrag att ta fram en etableringsstrategi med förslag på hur en behovsbaserad etablering av vård i länet kan säkras genom att bland annat undersöka möjligheten till geografiskt indelade vårdval, förändringar i ersättningssystem samt ett eventuellt avvecklande av vårdval där detta inte är lagstadgat.

att hälso- och sjukvårdsdirektören ges i uppdrag att i förfrågningsunderlag inom LOV samt upphandlingar inom LOU, ställa krav på att offentligt finansierade vårdgivare inte får ta emot försäkringspatienter.

att hälso- och sjukvårdsdirektören ges i uppdrag att rekommendera regionstyrelsen att ta fram en genomförandeplan kring hur egen regi-verksamheten Stockholms läns sjukvårdsområde (SLSO) kan stärkas för att säkerställa en omställning till en god och nära vård, samt ges ekonomiska resurser och mandat att garantera en jämlik tillgång till vård i hela länet.

att hälso- och sjukvårdsdirektören ges i uppdrag att rekommendera regionstyrelsen att se över kriterierna för fördelning av regionens forskningsmedel för att i ökad utsträckning premiera forskning inom primärvården.

att hälso- och sjukvårdsdirektören ges i uppdrag att utreda återinförandet av husläkarmottagningarnas områdesansvar med ett förtydligat samverkans- och hälsofrämjande uppdrag samt passiv listning så att de invånare som inte valt husläkarmottagning blir listade på en mottagning nära bostaden. Områdesansvaret ska innebära en ökad ersättning för att klara av uppdraget.

att hälso- och sjukvårdsdirektören ges i uppdrag att utreda ett ersättningssystem för husläkarmottagningarna som går i riktning emot ökad fast ersättning (kapitering) och som främjar innovation och tillitsstyrning.

att hälso- och sjukvårdsdirektören ges i uppdrag att införa en fortbildningsgaranti för personalen i primärvården med krav på antalet fortbildningsdagar per år, personalens fortbildning kan sedan följas upp inom ramen för primärvårdsstrategin.

att hälso- och sjukvårdsdirektören ges i uppdrag att införa regelbundna hälsosamtal på vårdcentralen i linje med Västerbottenmodellen .

att hälso- och sjukvårdsdirektören ges i uppdrag att ta fram en genomförandeplan kring hur regionens egen

laboratorieverksamhet kan byggas ut samt utreda ett återtagande av verksamheten i egen regi.